

Herczeg Ferencet ünnepelték Szegeden.

A Szent Gellért-konviktus felavatása. — A DMKE díszgyűlésén Szeged nevében aranytollat nyújtott át a polgármester a jubiláns Herczeg Ferencnek.

Kedden Herczeg Ferenc-ünnep volt Szegeden. A jubiláns író szegedi tartózkodásával kapcsolatban felavatták a Kálvária ucai szent Gellért-konviktust, amely az ő buzgalmából jött létre.

Az ünnepély előkelő közönség jelenlétében a konviktus dísztermében zajlott le. Az elnöki megnyitó során Klug Péter ismertette az intézet történelmét. Rámutatott arra, hogy az intézet Gyertyámos község közadakozásából emelték és az mindig fontos vára volt a magyarságnak, mert a gyertyámosiak némelajku lakossága itt tanulta meg a magyar nyelvet és itt szívták magába a magyar érzést. A konviktust most a Szent Gellért Társaság tartja fenn, amelynek elnöke Herczeg Ferenc, akinek lélet, virágzását köszönheti az intézet.

A meleghangú üdvözlésre Herczeg Ferenc válaszolt, kifejtve, hogy az ország ma egy romokban fekvő palotához hasonlít s a mai Magyarországnak a romok alá kerülve, újból meg kell kezdenie az építés munkáját. Szerény kezdet ez a konviktus is, amelyet most ünnepélyesen átad nemess rendeltetésének. Az ifjúság kevésbé boldog ma, kevesebb az öröme a régebbi ifjúságénál, de szebb, nemesebb és magasabb feladatok előtt áll, mert a romokból fel kell építeni egy új országot. E célra nagy erők és nagy energiák szükségesek, amelyeket tiszta szívből kíván a mai ifjúságnak.

Herczeg Ferenc beszéde után az ifjúság alkalmi számai következtek, majd az ünnepelő közönség megszégyenítette az ujonnan átalakított konviktus helyiségeit.

A konviktus megvétele alkalmával az udvaron levő szobor talapzatába a Szent Gellért Társaság négy márványtáblát helyeztetett el, amelyen az intézet múltját és jelenét örökítették meg. A négy tábla szövege sorrend szerint a következő:

„Hálánkat hordozza e tábla Herczeg Ferenc, a koszorús költő iránt, aki lankadatlan szorgalommal fáradozott ez intézet új életre hívásában. Nemes egyénisége példaként álljon előttünk.”

„A világegés romjaiból a Szent Gellért Társaság keletette új életre ezt az intézetet, hogy benne hű fiakat neveljen a hazának.”

„Röser Ádám emlékeztetésére, aki ez intézet eszméjének megteremtője és a kivételben fáradhatatlan intézője volt.”

„E nevelőintézet fölépítését Gyertyámos község főnállásának 100 éves emlékére, 1885 október 19-én határozta el.”

A tulajdonképpeni Herczeg Ferenc-ünnep a DMKE keddi délutáni kulturális ünnepén zajlott le. A városháza közgyűlési termét már a kora délutáni órákban zsúfolásig megtöltötte az ünnepelő közönség, melynek soraiban Aigner Károly főispánon kívül, aki a kultuszminisztériumot képviselte, megjelentek az összes szegedi tudományos és irodalmi társaságok tagjai.

A díszülés első programpontjaként Herczeg Ferenc Széchényiről tartott megemlékező előadást, ismertelve a legnagyobb magyar csodálatos egyéniségét és nagyszerű alkotásait.

— Magyarországon ujabban sok az ünnep, sok az ünnepelés, sok a centenárius. A nemzet elfordítja arcát a jelentől és a múltba néz, ahol csupa dicsőséget lát. Az 1925. év égi planetáján Széchényi neve ütközik ki és lobog a legfényesebb erővel. Széchényinek *tellet* teiték naggyá nevét és emléket oly hatalmassá. Az akaratereje volt olyan nagy, hogy annak döntő szerepe jutott a nemzet nehéz helyzetében. A nemzetnek Széchényi volt orvosága, gyógyító írja, mert Széchényi nélkül nem állott volna talpra az ország.

Majd ismertette Széchényi működését, nagyságát.

— Széchényinek tulajdonképpen két nagy tehetsége volt. Első a *profétai idövelbaldítás*, a második pedig *szervező ereje*, amely tulajdonképpen a titokzatos szellemi tulajdonságok komplexumát jelenti.

Széchényit, amíg életben volt, nem becsülték meg a nemzet s csak halála után ébredt igazi nagyságának fe ismerésére.

A magyar nemzetnek mai nehéz helyzetében meg kell érteni Széchényi szellemét és kell, hogy a szó atléti helyeit a gondolat fenkölt bajaokai alijanak a nemzet építő porondjára.

Herczeg Ferenc nagyhatalú ünnepi beszéde után dr. Somogyi Szilveszter polgármester emelkedett szólásra:

— A legnagyobb magyar íróit köszönti, aki

Szegeden tanulta a magyar nyelvet és aki Szegeden idehaza van. Herczeg Ferenc műveiben mindig magát az emberi sorsot írta meg. Ele-tének legfőbb képessége mindenkor az Isten- és hazaszeretet volt. Az aranyembernek aranytollat nyújt át azzal a kívánsággal, hogy Herczeg Ferencet, a nemzet legdrágább ékszerét, az Isten sokáig éltesse.

Ezután Saad Henrik bajai bencés tanár tar-

Ujabb hír Albrecht főherceg állítólagos magyar királyságáról.

Bécs, december 9. A *Neue Freie Presse* újabb érdekes részleteket közöl Albrecht kir. herceg ügyéről. A bécsi lap maga is szükségesnek tartja megjegyezni, hogy információi hitelességéért nem vállalja a felelősséget. Albrecht főherceg úgy *Mussolin*it, mint *Ruprecht* főherceg,

tott előadást a magyar dalról és kimutatja ősi elemeit a mai magyar daloknak. Előadását dalokkal *Cholnoky* Margit énekművésznő kísérte Komarek Imre zongorakíséretével.

Dr. Gyökössy Endre költeményeket olvasott fel, majd Herczeg Ferenc köszönte meg Szeged város közönségének a remekbe készült aranytollat és bejelentette, hogy hálából egyik most megjelenő utóvét Szeged város közönségének ajánlja fel.

A közönség tapssal és éljenzéssel lelkesen, sokáig ünnepelte a nagy magyar íróit.

A kulturáldépután végén *Murgás* Kálmán eredeti nótaszerzeményeit mutatta be nagy sikerrel.

Anglia és Franciaország felvilágosítást kérnek Rómában és Belgrádban az állítólagos délausztriai annexiós tervekről.

Bécs, december 9. (A *Délmagyarország* bécsi tudósítójától.) Az elmúlt héten riadó hírek járták be a világsajtót arról, hogy a szlovén *Orjuna* betörést tervez Karintiába, amelyet Jugoszlávia el akar szakítani Ausztriától. Ezzel kapcsolatban viszont *Mussolini* állítólag Tirolnak Ausztriánál maradt északi részébe tervez fascista betörést. Bécsben ezek a hírek érthető izgalmat keltettek, mivel az osztrák hadsereg gyenge ahhoz, hogy jugoszláv és olasz betöréseket visszaverjen. Az osztrák kormány a hozzá közel álló lapokban kommunikét jelentett be a lakosság megnyugtására, hogy az elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak, de mint

nemkülönben *Frigyes Vilmos* trónörökösével is megvitatta Magyarország trónjölőlségének kérdését és mindhármuk támogatását biztosította a maga ügye számára. *Mussolini* állítólag kitélen-tette, hogy úgy Róma, mint Jugoszlávia és Cseh-ország támogatni fogja a terv keresztülvitelét.

most a *Délmagyarország* bécsi tudósítója diplomáciai helyről értesül, ugyanakkor lépéseket tett Párisban és Londonban, hogy a békeszer-ződést garantáló Franciaország és Anglia véd-jék meg Ausztriát minden esetleges támadással szemben. Amint továbbá értesülünk, ez a két nagyhatalom Belgrádban és Rómában felvilágo-sításokat fog kérni, hogy mi igaz az elterjedt hí-rekből és egyben figyelemztetni fogja a jugo-szláv és olasz kormányokat mindenféle hábo-rus kaland veszélyeire és ezeknek esetleges következményeire. A diplomáciai lépés a közeli napokra várható.

Az erős fagy zavarokat okozott a vízszolgáltatás körül.

Több száz házban befagyott a vízvezeték.

A nagy hideg megérkezése kellemetlen veszedelmekkel sújtja a háztartásokat. A mérnöki hivatalhoz beérkezett jelentések szerint *több házban befagyott a vízvezeték és ezeken a helyeken a tél muldsáig nem igen remélhetik az érdekeltek, hogy vizet kapjanak.* A legtöbb helyen a vízvezeték befagyása ellen úgy védekez-nek, hogy a csapokat állandóan nyitva hagy-ják, mert nem fagyhat meg a csőben a víz.

A védekezésnek ez a tiltott módja azonban nagy zavarokat okozott a vízszolgáltatás körül, mert a nyitott csapokon keresztül nagyon sok víz elpazarolódott úgy, hogy a víztorony min-den nap teljesen kiürült, aminek azután az volt a következménye, hogy ez emeleti lakásokba,

amelyekben nem érezték a a víz befagyásának káros hatását, szintén nem jutott fel a víz.

A mérnöki hivatal ezért úgy intézkedett, hogy a vízszolgáltatást minden éjjel féltizenegy óra-kor beszünteti és csak reggel négy és öt óra közötti időben indítja meg újra. A mérnöki hi-vatalban érdeklődünk, hogy a lakosság miként kerülheti el a vezeték befagyásával járó kellemetlen veszedelmet? Közölték velünk, hogy — mivel csak a falból kiálló és a szabad levegőn lévő csőrészek vize fagy meg — a legbiztosabb védekezési mód, ha ezeket a csőrészeket szal-mával burkolják körül. A házakban lévő főve-zeték elzáró főcsapja mellett víztelenítő csapo-kat pedig mindig nyitva kell tartani.

Ünnepiesen felavatták a Széchényi Szövetség szegedi székházát.

A szegedi Népfőiskolák Széchényi Szövet-sége kedden délelőtti avatta fel ünnepélyes kül-sőségek között székházát. Az ünnepély reggel kilenc órakor szentmisével kezdődött, amelyen díszes közönség jelent meg. A misét *Glatf felder* Gyula megyéspüspök celebrálta. Mise után a népfőiskolások galambuccai székházukba vonultak, ahol azonnal megkezdődött az ün-nepély. A székházavatáson a kormányt *Schandl* Károly földművelésügyi és Köszö István bel-ügyi államtitkár képviselte, a város hatóságát *Somogyi* Szilveszter polgármester és *Gadl* Endre kulturálisnok, a helyőrséget vitéz *Fegyveres* tábornok, az államrendőrséget *Bottka* Sándor rendőrfőtanácsos. Megjelent ezeken kívül a vá-rok társadalmának számos kiünösége is.

A házszenelő előtt a püspök tartott ünnepi beszédet. A kereszthez való visszatérés szük-ségességét hangsúlyozta, majd felszentelte és megáldotta a népfőiskolások hajlékát.

Schandl Károly államtitkár tartott ezután beszédet. Párhuzamot von a két legnagyobb magyar, *Pázmány* Péter és *Széchényi* István között, akiknek szellemétől egyaránt eltávolodott a magyarság. A két nagy szellemhez való visszatérés az egyházhoz való visszatérést je-lenti. Köszönetet mond *Glatfelder* Gyula me-

gyéspüspöknek, aki hajlékot adott a szegedi gazdafiaknak és így hajlékot adott Széchényi szellemének is.

Ezután *Komarek* Imre kántor szavalt, majd *Schandl* Károly megnyitotta a szövetség dísz-közgyűlését. Örömmel állapította meg, hogy erősen haladunk a gazdasági konszolidáció felé, a munka, a termelés állandóan fokozódik, a munkanélküliség örvendetesen csökken, úgy hogy má, amikor Angliában 1,120.000 a munka-nélküli, Magyarországon alig huszezer a munka-nélküliek száma.

A szövetség évi jelentését *Csiszdr* István elnök olvasta fel, majd *Köszö* István állam-titkár mondott buzdító beszédet. Az ünnepélyt a vasutasok Turul-dalköre zárta be. A székházból az ünnepelő közönség a Széchényi-szoborhoz vonult, ahol a dalkör éneke után az első ünnepi beszédet *Aigner* Károly főispán tartotta:

— Küzdjünk le hibáinkat — mondotta — és ne csak ünnepeljük Széchényit, hanem köves-sük is. Az ünnepség s az ünnepi imádság erősítse munkakedvünket, de ne feledjük el, hogy a sirunkról nekünk magunknak kell el-hengergetni a világ közönyének hideg márvány-lapját. Száz év előtt Széchényi cselekedett, azóta